

מ.ל.ב.

לכבוד
 תא"ל (מיל') גל הירש
הממונה על נושא החטופים והנעדרים
 א.נ. שלום רב,

הנדון: ייצוג של נשים בצוות הממונה על נושא החטופים והנעדרים - פנייה דחופה

אנו פונות אליך בבקשה דחופה לפעול לייצוג הולם של נשים במטה ובכל הצוותים המובילים המוקמים במסגרתו לטיפול בנושא החטופים והנעדרים, כמפורט להלן:

1. ביום 8.10.23 מינה אותך ראש הממשלה לממונה על נושא החטופים והנעדרים. ברי כי נושא החטופים והנעדרים הינו נושא סבוך ומורכב, בעל היבטים רבים, אשר מצריך טיפול רגיש ומיוחד, על מנת להביא לסיומו באופן מהיר ומיטבי.
2. ברי כי הצוות שיגובש לטיפול בנושא, חייב להיות מורכב מהאנשים הטובים והמתאימים ביותר לטיפול בבעיה הכל-כך אקוטית והמורכבת הזו. אנו מבקשות להזכיר ולהדגיש, כי הן הדין והן הדעת מחייבים ייצוג הולם של נשים בכל גוף המוקם על ידי הממשלה לטיפול בסוגיות לאומיות. בנסיבות שלפנינו, הדברים נכונים ביתר שאת, כאשר הערך המוסף של נשים בצוות המטפל בחטופים ונעדרים, ובפרט בצוותי משא ומתן שיעסקו בנושא, הוא קריטי והוכח כמשמעותי ביותר להצלחה בעשרות מחקרים ומקרים ברחבי העולם. השתתפותן של נשים עולה בקנה אחד עם סיכויי הצלחה של משאים ומתנים.
3. כמו כן, בהתאם לפרסומים, בין החטופים והנעדרים, יש עשרות רבות של נשים חטופות ונעדרות - מבוגרות וצעירות, נערות, ילדות ואימהות לתינוקות רכים. לפיכך, בעת הבחינה והטיפול בנושא החטופים והנעדרים, חייב להיות ייצוג נשי הולם בצוות המטפל, וחייבת להיות הסתכלות מגדרית, כך שהצרכים וההשפעות המיוחדות על נשים, נערות וילדות יובאו לידי ביטוי ראוי, על כל המשתמע מכך, ושתהליך קבלת ההחלטות בכל סוגיית החטופים והנעדרים, יהיה רגיש מבחינה מגדרית, וקשוב יותר לצרכים הייחודיים, הנבדלים לעתים, של גברים ונשים.
4. לפיכך, אנו קוראות לך, לשלב בכל הצוותים המקצועיים הרלוונטיים נשים ראויות ומתאימות, שיוכלו הן לסייע בסוגיות הנוגעות לכלל ציבור החטופים, גברים ונשים כאחד, והן לשפוך אור על סוגיות הנוגעות בעיקר לנשים, לנערות ולילדות שבין החטופות והנעדרות.

5. כפי שעלה מדו"ח הוועדה המייעצת למטה לביטחון לאומי להטמעת חשיבה מגדרית בעת גיבוש המלצות למדיניות לאומית על ידי המל"ל במצבי חירום שונים (להלן: "דו"ח המל"ל") אשר אומץ בהחלטת ממשלה היסטורית ביוני 2022¹: "לדעת הוועדה, במדינה כמו ישראל, המתמודדת באופן תדיר עם מצבי חירום שונים, אין הדעת סובלת שהעדר המודעות והקשב לנושא המגדרי והעדר ייצוג הולם לשרות בוועדות בהן מתקבלות ההחלטות בחירום יובילו להמשך הפגיעה הבלתי פרופורציונאלית בחמישים אחוז מאוכלוסיית המדינה. השלמה עם מציאות זו מהווה השלמה עם ליקוי משמעותי בתהליך קבלת ההחלטות ברמה הלאומית".

6. מדו"ח המל"ל גם עולה כי בעשרים השנים האחרונות הרגישות המגדרית של הדרג המדיני והפקידות הבכירה בתהליך קבלת ההחלטות, בעת חירום, כמעט ואינה קיימת וכי למרות הדין הברור, הרי שפעם אחר פעם, קיים תת ייצוג חמור של נשים במוקדי קבלת ההחלטות ברמה הלאומית בחירום, ונעדרת התייחסות מגדרית. אין ספק כי הסוגיה של טיפול בנשים, נערות וילדות חטופות ונעדרות היא סוגיה שבהחלט מייצרת מצב המצדיק גם הוא כאמור התייחסות מיוחדת כאמור.

7. זאת ועוד, כידוע, השוויון הוא מערכי היסוד של מדינת ישראל. כל רשות בישראל – ובראשה ממשלת ישראל, חייבת לנהוג בשוויון בין הפרטים השונים במדינה. מן המפורסמות היא שייצוג הולם לאוכלוסיות מסוימות ונשים בפרט הינו נגזרת של עקרון השוויון. זאת ועוד - סעיף 1ג6(ב) לחוק שיווי זכויות האישה, מגדיר את המסגרת הנורמטיבית של חובת הייצוג ההולם בעניינינו, בקובעו כי: "בוועדת בדיקה ממשלתית, בוועדה ציבורית ובצוות שמינו הממשלה, ראש הממשלה, שר, סגן שר או מנהל כללי של משרד ממשלתי (בסעיף זה – גוף ממנה), יינתן ביטוי הולם, בנסיבות העניין, לייצוגן של נשים ממגוון קבוצות האוכלוסייה". סעיף 1ג6 לחוק מגדיר באופן מפורש כי:

"ועדה ציבורית" – ועדה שבחבריה נציג ציבור ;

"צוות" – ועדה או גוף אחר שהוקם לשם עיצוב מדיניות לאומית בכל נושא לרבות בנושאי חוץ או ביטחון, או לשם מניעה, ניהול או פתרון של סכסוך מדיני או בין-לאומי, לרבות ניהול משא ומתן, ובכלל זה לקראת חתימה על הסכם ביניים או על חוזה שלום".

8. אין ולא יכולה להיות מחלוקת כי גיבוש מדיניות בנושא החטופים והנעדרים הינו עיצוב מדיניות לאומית בתחום קריטי למדינת ישראל בימים אלה וכי נדרש במסגרתו ייצוג למחצית מהאוכלוסייה, בוודאי בתקופה שבה קיים תת ייצוג היסטורי של נשים בכל מוקדי קבלת ההחלטות. אין גם מחלוקת כי מדובר במשבר עצום, אשר לנשים יש תרומה אדירה ביחס לפתרוננו. לפיכך, יש חשיבות עליונה שהצוות המטפל יהיה מורכב מנשים וגברים כאחד, באופן שהאנשים הטובים והמתאימים ביותר יתנו מענה לכלל הסוגיות הקשורות לחטופים והנעדרים, ובכלל זה לסוגיות המגדריות, הבאות לידי ביטוי ביתר שאת במקרה שלפנינו.

¹ הוועדה המייעצת למטה לביטחון לאומי הטמעת חשיבה מגדרית בעת גיבוש המלצות למדיניות לאומית על ידי המל"ל במצבי חירום שונים דין וחשבון סיוון התשפ"ב, יוני 2022

9. אשר על כן, ולאור כל האמור אנו פונות אליך וקוראות לך לפעול כאמור לעיל.

בברכה,

שדולת הנשים בישראל | מכון דבורה | נעמ"ת | ויצו | מרכז רקמן לקידום מעמד האשה, אוניברסיטת בר-אילן | בונות אלטרנטיבה | נבחרות-תנועת נשים חרדיות | איתך-מעכי | איגוד מרכזי הסיוע לנפגעות ונפגעי תקיפה מינית | דירקטוריות מובילות שינוי | פורום (מ)חייבות שינוי | רוח נשית | איגוד נבחרות הציבור ברשויות המקומיות | לא עומדות מנגד | אישה לאישה למען נשים נפגעות אלימות וילדיהן | הפורום למשפט מגדר ומדיניות חברתית | המילואימיות | ארגון משפחות נרצחים ונרצחות | מכון קיברשטיין | פורום דבורה | מרכז אדוה | קדמה – התנועה לקידום נשים במוזיקה | עבודה שווה | מיזם 5050 שופות ושוויון מגדרי | איגוד היועצות לקידום מעמד האישה ברשויות המקומיות בישראל | נשות הכותל | קולך | החצר הנשית | ארגון דאבליו | קווין בי | אל הלב | מועצת ארגוני הנשים בישראל | פוליטיקאיות צעירות | מרכז יעוץ לאשה | נעמי צור-נשיאת איגוד נשים אקדמאיות בישראל | עמותת כ"ן | סופרסונס | נשים עושות שלום | המטה למאבק בסחר בנשים ובזנות | נשים לגופן | ליגה פמיניסטיות דוברות רוסית | האיגוד הסורופטימיסט הבינלאומי בישראל | מבוי סתום | ארגון מדונה | ד"ר אסתי רידר אינדורסקי פורום נ.ח.מ.ה | אחותי למען נשים בישראל | רוחמה גמרמן